

Edini slovenski dnevnik
- v Zedinjenih državah.
-
Velja za vse leto... \$3.00
- Ima 10.000 naročnikov:-

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
- in the United States
-
Issued every day except
- Sundays and Holidays -

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 198. — ŠTEV. 198.

NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 23, 1913. — SOBOTA, 23. AVGUSTA, 1913.

VOLUME XXI. — LETNIK XXI.

Grozne razmere na Ellis Islandu.

Naselniška oblast je izključila popolnoma brez vzroka dve mladi deklici.

\$5000 VARŠCINE.

72.000 naseljencev. Za reveže v bolnišnici in zaporih ni popolno ma nič preskrbljeno.

Včeraj sta dospeli sem iz Evrope 13-letna Evačija Daschowitz in njena 19-letna sestra Angelina, hoteče se podati k svojemu dobro situiranemu stremu Johanni Bernmu, ki stanuje na 19. cesti vzhodnem naselju oblasti ju je pridržala na otoku in razsedila da se dekli deportir. Strie je prišel trikrat na Ellis Island, prigrel, da bo pošiljal svojo trinajstletno nečakinja do šestnajstega leta v šolo, hotel postaviti zanju \$5000 varšcine, pa niti vse skupaj niti pomagalo. Sestri se bosta morali potati nazaj v domovino.

V splošnem so razmere na naselniškem otoku danzadnem slabšč. Sobe, če se sploh smejo tako imenovati, so polne mrčesa, brez ventilacije in svežega zraka. V prostor, ki je določen za trideset ljudi, jih poštejo petdeset. Tudi če pride zdrav človek na otok in prebije nekaj časa v takih razmerah, mora brezpogojno zboleti.

Voda, katera je izseljencem na razpolago je tako gorka, da splošni za piti. Na celiem otoku ni nobenega hladilnika. Tok naseljevanja postaja vedno bolj močan. Od 1. do 21. avgusta je prišlo sem 72.000 naseljencev, lausko leto v istem času pa samo 50.459.

Ce ne bo predsednik Wilson posredil kuhalo mesto naselniškega komisarja res strokovnjaku, bo preiskovalna komisija, ki bo preiskovala razmere na otoku, našla marsikaj, kar je še za živali preslabo in ne za ljudi.

Posledica strele.

Chicago, IL, 22. avgusta. Včeraj je udarila strela v stroj nekega kinematografa. Elektrik je bil na mestu mrtev, dvanaest oseb je ranjenih.

Portugalski monarhisti.

Lisbona, Portugalsko, 22. avg. Zaroka prejšnjega kralja Manuela je zopet oživelj monarhistično agitacijo. Kraljevi prijatelji zbirajo povsed prostovoljne prispevke za bogato poročno darilo.

Posledice pijančevanja.

Albert Paul, stanjujoč na 810. Columbus Ave., je v pijanosti tako močno padel po tleh, da si je prebil črepičjo. Prepeljati so ga morali v bolnišnico.

Krata usoda.

V sredo, dne 19. t. m. je zbolela edina hčerka zakonskih Lovrenca in Marije Bizjak v Homestead, N.J., stara komaj 14 mesecov, in sicer na dacievi. Umrla je še isti dan klub takoj poklicani zdravniški pomoči. Pokopali so jo takoj, ker je ta bolezna kot znano skrajno naležljiva.

Krasni in brzi parnik (Avstro-American proge)

Kaiser Franz Josef I. odplije v sredo dne 3. septembra večja do Trsta same 13 dn.

Cena voznih listkov: do Trsta ali Reke - - \$37.00
do Ljubljane - - \$38.18
do Zagreba - - \$38.08

Za posebne kabine (oddilek med II. in III. razredom) stane večja samo \$4.00 vel za odprtino, za otroke polovica. Ta oddilek posebej družinam prizorčamo.

Vožnje listke je dobiti pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Smrt junaka.

Telegrafist potopljenega parnika "State of California" je umrl pri aparatu.

Seattle, Wash., 22. avgusta. — Stirideset rešenih s potopljenega parnika "State of California", ki so dospeli danes semkaj na krovu rešilnega parnika "Jefferson", je pripovedovalo o junastvu telegrafista Perkinsa. Donald C. Perkins, vodja brezjene brzjavne postaje na parniku "State of California", je bil prost ter je spal, ko je nasedel parnik v nedeljo zjutraj v Gambier Bay na pečino. Vzbujen vsled sunka, je takoj tekel v urad ter ukazal službujočemu telegrafistu Walteru Chamberlainu, naj se odstrani in reši. Nato je sedel sam za aparat in par minut pozneje ga je ubil padajoči jambor. Izmed treh rešilnih čolnov je postal po pripovedovanju preživelih eden neproraben, ker so ga razobil padajoči deli ladje. Drugi čoln pa je potegnila ladja s seboj v globokočino.

Na parniku "Northwestern", ki je dospel sem pozno popoldne, se je nahajalo 15 rešilnih potnikov, 8 mož posadke in 10 trupelj ponosrečencev. Med rešilnimi potniki se je nahajal tudi Lawrence Ferris iz New Yorka.

Iz delavskega sveta.

Preteča stavka pri medmestnih železnicah v Indianapolis. Polozaj v Calumetu.

Indianapolis, Ind., 22. avg. — Uradniki štirih velikih medmestnih sistemov, ki imajo svoje središča v Indianapolis, so dobili danes od svojih uslužbenec poziv, naj predlože razsodišču ujihovo zahtev za višjo plačo ter krajsi delavnici čas. Obenem se je družbam naznamilo, da se bo pričelo jutri ob štirih s splošno stavki, ako nemudoma ne dosegne povoljen odgovor.

Columbus, O., 22. avgusta. — Uradniki štirih velikih medmestnih sistemov, ki imajo svoje središča v Indianapolis, so dobili danes od svojih uslužbenec poziv, naj predlože razsodišču ujihovo zahtev za višjo plačo ter krajsi delavnici čas. Obenem se je družbam naznamilo, da se bo pričelo jutri ob štirih s splošno stavki, ako nemudoma ne dosegne povoljen odgovor.

Columbus, O., 22. avgusta. — Uradniki štirih velikih medmestnih sistemov, ki imajo svoje središča v Indianapolis, so dobili danes od svojih uslužbenec poziv, naj predlože razsodišču ujihovo zahtev za višjo plačo ter krajsi delavnici čas. Obenem se je družbam naznamilo, da se bo pričelo jutri ob štirih s splošno stavki, ako nemudoma ne dosegne povoljen odgovor.

Poplava v Argentini.

Buenos Aires, Argentina, 22. avgusta. — Vsled dolgotrajnega deževja so poplavljene vse južne province Argentine. Ustavljen je tudi ves žezešniški promet. Uničena je skoraj vse letina in veliko dužin je nahajala v bedi.

V parku oropana.

Včeraj sta se moralna zagovarjati pred policijskim sodiščem 19-letni Geo. Comerik in njegov prijatelj Charles Schlosser, oba sinova ugledne družine, zaradi ropa. Obtožena sta, da sta oropala v Saratoga parku 20-letno Hathie Adams za en dolar.

Lord Haldane pride.

London, Anglija, 22. avgusta. — Jutri dospe sem s parnikom "Lusitania" prejšnji angleški vojni minister "Lord High Chancellor", Haldane. Nato se poda v Montreal, Canada, kjer bo govoril na konгресu "American Bar Association".

Krasni in brzi parnik (Avstro-American proge)

Kaiser Franz Josef I. odplije v sredo dne 3. septembra

večja do Trsta same 13 dn.

Cena voznih listkov: do Trsta ali Reke - - \$37.00
do Ljubljane - - \$38.18
do Zagreba - - \$38.08

Za posebne kabine (oddilek med II. in III. razredom) stane večja samo \$4.00 vel za odprtino, za otroke polovica. Ta oddilek posebej družinam prizorčamo.

Vožnje listke je dobiti pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Skrajno resen opomin Huerti in Carranzi.

Državni tajnik Bryan je poslal Huerti posebnega kurirja. Odgovornost za uslužbene.

MEHIKANSKI BANDITI.

Mehika se nahaja v zelo slabih finančnih razmerah. Po nepotrebem potrošenem denar.

Washington, D. C., 23. avg. — Državni tajnik Bryan je poslal Huerti posebnega kurirja. Odgovornost za uslužbene.

MEHIKANSKI BANDITI.

Mehika se nahaja v zelo slabih finančnih razmerah. Po nepotrebem potrošenem denar.

Washington, D. C., 23. avg. — Državni tajnik Bryan je poslal Huerti posebnega kurirja. Odgovornost za uslužbene.

MEHIKANSKI BANDITI.

Mehika se nahaja v zelo slabih finančnih razmerah. Po nepotrebem potrošenem denar.

Washington, D. C., 23. avg. — Državni tajnik Bryan je poslal Huerti posebnega kurirja. Odgovornost za uslužbene.

MEHIKANSKI BANDITI.

Mehika se nahaja v zelo slabih finančnih razmerah. Po nepotrebem potrošenem denar.

Washington, D. C., 23. avg. — Državni tajnik Bryan je poslal Huerti posebnega kurirja. Odgovornost za uslužbene.

MEHIKANSKI BANDITI.

Mehika se nahaja v zelo slabih finančnih razmerah. Po nepotrebem potrošenem denar.

Washington, D. C., 23. avg. — Državni tajnik Bryan je poslal Huerti posebnega kurirja. Odgovornost za uslužbene.

MEHIKANSKI BANDITI.

Mehika se nahaja v zelo slabih finančnih razmerah. Po nepotrebem potrošenem denar.

Washington, D. C., 23. avg. — Državni tajnik Bryan je poslal Huerti posebnega kurirja. Odgovornost za uslužbene.

MEHIKANSKI BANDITI.

Mehika se nahaja v zelo slabih finančnih razmerah. Po nepotrebem potrošenem denar.

Washington, D. C., 23. avg. — Državni tajnik Bryan je poslal Huerti posebnega kurirja. Odgovornost za uslužbene.

MEHIKANSKI BANDITI.

Debata v senatu.

V senatu se je sedem ur debatiralo o tarifni predlogi. Proti prosti volni.

Washington, D. C., 22. avgusta. — Sedem ur se je debatiralo v senatu o tarifni predlog, posebno o točki "K", ki tvori točice cele predloga. Senator Warren iz države Wyoming je obsojal posamezne točke tarifne predlog, posebno prosti volno, ter je v dverih, govoru povdral, da bi se uničilo to industrijo v gotovih državah, ako bi se v resnici spredelo to predlog. Senator La Follette je vložil tekton dneva nadomestnilo predlogo, ki bi uveljavljala 15odstotno carino na suravo volno, ter priverno carino na izgotovljeno blago iz volne. Pristojbine, katere priporoča, so višje kot one demokratov, a manjše kot one, katere sta priporočila senatorji Penrose in Smoot. Pričakuje se, da bodo sprejeti La Follette nadomestnilo predlogo z majhno večino, vendar se pa bo vršilo glasovanje še prednjiči predlog.

Sherbrooke, Que., 22. avg. — Harry-a K. Thaw-a bodo skoraj dovoljeni deportirati, toda ne v New York, ampak v Vermont. Canadiani so izrazili omenjena deportacija, ki je bila že na Dunaju, v Londonu in Perizu, tukajšnjemu ministru posebno spomenico.

Berlin, Nemčija, 22. avg. — Skoraj vse evropske glavne mesta obiskuje makedonska delegacija, ki v prosi uglede diplomate, da bi delovali na to, da bi ostalo Drinopolje v turški lasti. Včeraj je izrazila omenjena delegacija, ki je bila že na Dunaju, v Londonu in Perizu, tukajšnjemu ministru posebno spomenico, ki se glasi med drugimi tudi takole:

Berlin, Nemčija, 22. avg. — Rodovi po Trajci in Macedoniji so živeli že šesteto let pod turško vlado v miru in zadovoljnosti, dokler niso udriči v pokrajinu Bolgari in uprizorili grozno klanjanje. Traško in makedonsko prebivalstvo pričakuje od velesi pomoči in je pripravljeno prekriti zadnjo kapljivo krv, samo da se res bilogarsko gospodstvo.

Clani deputacije so opisovali podrobnosti bolgarskega divljana, ki menda res nimata primera v svetovni zgodovini.

Poslaniški svetni pl. Stumbi je odvrnil, da so Nemci se vedno simpatizirali s Turki in jih zagotovili, da bo storil vse, kar je v njihovih močih.

Ojunačen vsled odobranja je predlagal dr. Williams S. Slocom iz Colorado Springs, član Carnegie-ustanove za pospeševanje področja, ki se sprejeli navzoči delegati z velikim navdušenjem, je dostavila imenovanje: "Prekop naj bi bil prost za celi svet in vsak dohod naj bi se okrasilo z mirovnim ikonom."

Ojunačen vsled odobranja je predlagal dr. Williams S. Slocom iz Colorado Springs, član Carnegie-ustanove za pospeševanje področja, ki se sprejeli navzoči delegati z velikim navdušenjem, je dostavila imenovanje: "Prekop naj bi bil prost za celi svet in vsak dohod naj bi se okrasilo z mirovnim ikonom."

Haag, Nizozemska, 22. avgusta. — Dva milijona žensk v Ameriki protestira proti utrdbi panamskega prekopa. — Tako se je izrazila v plenarni seji 20. kongresa za svetovni mir Mrs. May Wright Sewall iz Indianapolis. K tej oceni, katero so sprejeli navzoči delegati z velikim navdušenjem, je dostavila imenovanje: "Prekop naj bi bil prost za celi svet in vsak dohod naj bi se okrasilo z mirovnim ikonom."

Ojunačen vsled odobranja je predlagal dr. Williams S. Slocom iz Colorado Springs, član Carnegie-ustanove za pospeševanje področja, ki se sprejeli navzoči delegati z velikim navdušenjem, je dostavila imenovanje: "Prekop naj bi bil prost za celi svet in vsak dohod naj bi se okrasilo z mirovnim ikonom."

Haag, Nizozemska, 22. avgusta. — Dva milijona žensk v Ameriki protestira proti utrdbi panamskega prekopa. — Tako se je izrazila v plenarni seji 20. kongresa za svetovni mir Mrs. May Wright Sewall iz Indianapolis. K tej oceni, katero so sprejeli navzoči delegati z velikim navdušenjem, je dostavila imenovanje: "Prekop naj bi bil prost za celi svet in vsak dohod naj bi se okrasilo z mirovnim ikonom."

Haag, Nizozemska, 22. avgusta. — Dva milijona žensk v Ameriki protestira proti utrdbi panamskega prekopa. — Tako se je izrazila v plenarni seji 20. kongresa za svetovni mir Mrs. May Wright Sewall iz Indianapolis. K tej oceni, katero so sprejeli navzoči delegati z velikim navdušenjem, je dostavila imenovanje: "Prekop

GLAS NARODA

(Slovenic Daily.)

Owned and published by the

Slovenic Publishing Co.

(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.
JANK PLEŠKO, Secretary.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.Place of Business of the corporation and
addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Man-
hatan, New York City, N. Y.Za celo let velja list za Ameriko in
Canado \$3.00
" " pol leta 1.50
" " leto za mesto New York 4.00
" " pol leta za mesto New York 2.00
" " Evropska za vsa leta 4.50
" " " pol leta 2.50
" " " četrletna ..... 1.70"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvenčni nedelji in praznikov."GLAS NARODA"
("Voice of the People")
issued every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osobnosti se ne
priobčujejo.Denar naj se blagovoli pošljati po
Money Order.Pri spremembni kraju naročnikov pro-
sim, da se nam tudi prejšnje
davališče naznani, da hitreje
najdemo naslovnik.Dopisom in pošljivatvam naredite ta
naslov:

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4857 Cortlandt.

Odprava carine na sladkor.

Odprava uvozne carine na surov sladkor je eden glavnih momentov demokratične tarifne zakonodaje. Prosti sladkor in prostoto volno se lahko smatra kot znak novega tarifa, ker se v teh najbolj izraža glavni motiv demokratične carinske politike: da se za maso ljudstva olajša bremenja tarifa, a obenem ohrani za državno gospodarstvo potrebne dohodke. Pri glasovanju o sladkornih paragrafih v plenarnem odseku senata je bil rezultat 39 glasov proti 34, iz česar se približno sklepa, da se bo dalo doseči tudi pri konečnem glasovanju o tarifni predlogi večino, dasiravno majhno. Ako ni mogla opozicija dobiti pri sladkornih paragrafib, ki tvorijo vendar eno temeljni tečaj nove carinske politike, več glasov, ni skor več dvomiti, da bo tarifna predloga v resnicu sprejeta. Pokazala je svojo slabost ter bo moral odnehati, ker je vsak nadaljnji boj skor brezupen.

Za sladkorno industrijo dežele, to se pravi za farmerja, ki sadi sladkorni trs in peso, je odprava carine na surovi sladkor seveda velikega pomena. Dasiravno bo sedanja visoka carina na surovi sladkor le pologoma izginila, tako, da se bo mogoče prilagoditi novim razmeram, bodo vendar prihodnja leta kot vse kaže kaj kritična za to panoga poljedelstva. S tem pa ni nikakor rečeno, da bi prosta carina na sladkor in volno uničila za vse čase to industrijo. Kar se govorí o tem, je pretirano. Da se ohrani in v nadalje nepravilne privilegije, katere je dosedaj uživala ta industrija, so njeni zastopniki sliki posledice odprave vsakih privilegijev veliko hujše kot morejo v resnicu biti tudi v najhujšem slučaju.

Priznati je seveda treba, da se bo v gotovih slučajih škodilo tej industriji, ako se bodo vsled odprave carine znižale cene za produkte. S tako škodo je treba računati in je tudi ne zanikovati, marveč povdarjati, da ni proti splošnemu blagru, ker se ne gre na nič drugega kot za sukečivno odpravo privilegijev, kateri so bili dati v nasprotju z interesami splošnosti.

Za sedaj se seveda treba, da se bo v gotovih slučajih škodilo tej industriji, ako se bodo vsled odprave carine znižale cene za produkte. S tako škodo je treba računati in je tudi ne zanikovati, marveč povdarjati, da ni proti splošnemu blagru, ker se ne gre na nič drugega kot za sukečivno odpravo privilegijev, kateri so bili dati v nasprotju z interesami splošnosti.

Za sedaj se seveda niti domnevati ne more, ako bo ta v interesu splošnosti izvršena odprava v resnicu tudi splošnosti v korist.

Ako bi konečno izkazalo, da bi v gotovih krajih, kjer so sladkorne plantaze edini vir dohodkov, vsled nove odredbe nastala resnična kalamiteta, ne da bi imel konsument kaj dobička od tega, bi bilo seveda nespetmetno, aki bi se vstrajalo pri prosti carini na sladkor.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za prijatelja FRA-
NA LOGARJA. Ako kdo izmed
rojakov ve za njegov naslov,
prosim, naj mi naznani, ali naj
se pa sam javi. — Joseph Mo-
drac, Box 294, Thomas, W. Va.

Rad bi zvedel za

ZIRA
10 CIGARETTES FOR 5¢

PRISTNOST
KAKOVOST
CENENOST
VSE ZDRAUŽENO V ZIRA
Vspeh po zaslugu.

Zemljoknjižni izpisek.

Spisal dr. Ivo Šorli.

Košan je stopal po položni, nekoliko raskavki cesti navzgor; počasi, a z dolgimi, umerjenimi koraki, kakor hodijo hribove, kadarno pridajejo na cesto.

Ustavl se je in ozrl nazaj na dolino pod seboj. "Na poklonu" so pravili ljudje temu ovinku; od tod so se poklanjali namreč še enkrat Mariji Vnebovzeti v dekaniji cerkvi sredi trga, preden so zavili za brdo na vzhodno stran.

Košan je privzdignil klobuk, priponil nerodno svoje koleno in se prekrizal. Ni mu bilo manj v zadnjih solnčnih žarskih blestev; se planjave, ki se je razteza do ilijanskih mejnih gora, ni posnene hribovske metropole in divnomodre Soče, ki je valila prav po sredi doline svoje čudoviti čiste valove. Prekrizal se je, poklonil in se obrnil počasi za brdo.

S sklonjeno glavo je korakal pod gosto streho kožati bukev, in misliti je moral zapet in zopet na to, kar mu je bil rekel prijazni, deheli gospod na zemljiski knjigi. Položil je bil gospod svoj beli kazalec v velikim prstanom na onto stran, kjer so bilo znamovanje dolgori na njegovem premoženju in ga pogledal. "No, poglej, Košan, že pojde, že pojde," je reklo. "Tu gori na vrhu je čisto; in če boste pridni, lahko izbrisete v desetih letih vse te madeže. Tako, vidite, — švrk! — pa bo bela vsa stran!" In gospod je potegnil pri tem naglo s svojim belim prstom čez knjigo.

Košan je prikimal z glavom in se nasmechl. Bi že bilo, ako bi šlo tako hitro, kar tako švrk! — a veliko jih je, veliko teh dolgov in od vrha do tal porivajo vse njegovo premoženje. Samo en košek je izčistil s temi petsto kromami, samo en majhen košek. Hm, hm... tako v desetih letih, je reklo gospod... Premoženje je vredno petsto kron, in prav toliko je bilo dolgo, ko je prezvel. Petsto ga je zdaj že manj! Ostane torej še stiričetospeto. Deset let — vsako leto po štiristopetdeset in obresti od ostalega bi plačal, pa bi bilo. Hm, hm...

Prikimal je zdaj z glavo in zopet odkimal. Ni mogoče! A zakaj bi ne bilo mogoče, ako se potrdi človek zares! Ce ne v desetih, pa v dvajsetih letih...

Proti večeru je dospel do zadnjega ovinka, in pred njim se je odprla domača dolina, ozka in temna, in na obeh straneh visoki zeleni hribi, skoro do neba. Košan se je ozrl na svojo hišo gor tik pod slemenom levega rebra. Se celo ura je imel odvod v hrib.

Izognil se je farne vasi sredi grape, iz katere je peljala glavna pot k njegovi hiši, in začel plezati kar odvod po ozki stezi navzgor.

Bilo je že temno, ko je prispol do klopice pred svojim domom. Iz hleva je stopil krepek fant in ga pozdravil.

"Dober večer, Matija!" je reklo. "Misli sem baš oditi. Živini sem že položil, da te ne bo skrbelo. Dolgo te ni bilo, dolgo!"

"Kaj boš, ko naredi gospoda kakor hoče sama. Sele pod noč sem opravil; in blizu tudi ni!" je odgovoril Košan in si otril pot z obroza.

"No, pa z Bogom in lahko noč! Meni se mudi!" mu je prikimal mladenič in hotel oditi.

"Lahko noč! Hudič, človek je truden, pa naj si še večerjo sam kuha!" je zaklel Košan.

Fant se je ustavil.

"Saj ti pravijo vsi, da se oženi! Kako boš vse sam, ko ni podobno?"

"Saj bi se, a z ženskami tudi nič!" je zagodrnjal Košan. "Sam krije je z njimi!"

"Križ, križ, in še Boga ni na njen!" se je zasmehjal fant in se spustil skoro v teku navzvod.

Cez kratek čas se je razlegal njegov vrisk pa že s hriba v hrib.

daj pod njimi bel predaleček, oproščen svojega madeža.

Izra nasprotnih gora se je dvinila počasi velika, krvavordeča lunina oblak, in pologoma je polzela nje bleda svetloba nizvod proti grapi, iz katere je šumela daljna reka gor do njega. Iz vasi globoko spodaj ob vodi pa se je svetlikalo nekaj slabotnih lumen...

Košan je vstal in stopal počasi proti visoki skali pod hišo, ki se je pridružil bogove od kje in bogove kdaj tu dol. Stopil je nanjo in se ozrl okrog sebe.

Videlo se je od tod vse njegovo premoženje, segajoče dol do Muročevega senika in gor do slemen, od Slamnarjeve Neže baje do gozda na lev, lep kos sveta. Gladke senožeti, celo brdo njiv, in okrog hiše daleč tja na levo lepi travnik. Samo takto strmo vse in tako daleč od sveta in zato tako malo vredno. "Da bi bilo vse to vsaj na oni strani in v dolini!" je vzdihnil Košan. "Ali pa vsaj čisto da bi bilo!"

In zazdelo se mu je naenkrat, da je ves ta njegov svet podoben kusu papirja v njegovem žepu. Tako na devet oddelkov je razčrtan; osem jih je omadeževanih s samimi številkami in tujimi imeni, in samo spodaj od Muročevega senika gor do onega hrama, ki je vse čisto in belo. In samo na oni del sveti mesec, na vsem drugem pa leži senca...

Obrnil se je in se zagledal na gorenjo stran proti slemenu.

"Pečarja sem potisnil torej tja nekam čez rob tam gori, bač čez črno črno, ki loči zemljo od zvezdnatega neba. In tako potisnem počasi vse, drugega za drugin; naprej Podoreha, potem pa druge po vrsti tja črez, in ves ta lepi svet bo čist in bel, ko bo si jalna luna nanj..."

Polagoma, pologoma je pronašla v njegovem okorno dušo, kaplja za kapljico bajne poezije o krog njega... In zahrepnen je, da bi mogel sedeti kdaj mirno na klopec pred hišo in se hladiti brez skrbi po težkem delu v takih hladnih, mehkih nočeh... In še celo ženo bi potem lahko imel, ki bi mu kaj skuhalo in ga posregla... In ograjo bi naredil zopet na skali zaradi otrok, da bi nadel kateri v prepad.

Da, torej, Zanjivarjeva Francenka. Že v nedeljo jo je gledal, kako rdeče in moško dekle da je.

Njemu pa se tudi ni treba skriti pred vsakim frkovecem! Štirideset let, kaj bo tisto! Najboljša leta!

Vstal je in pogledal začudljivo po sobi. Košan je vedel, da ni napaden.

Pipa mu je bila ugasnila, in vzel je žepa žvepljenke, da bi jo pričkal iznova. A naenkrat jo je vrgel daleč od sebe, da se silšalo jedva še, ko je padla čez skalo v prepad.

"Tudi tega ni treba!" je zazniral in izginil v hišo. Kljueč je zaškrupal, in potem nobenega glasu več. Samo iz doline je šumela voda tih občutno v srečano...

vzela. Cedno dekle je in pridno in okroglih tisoč kron bo tudi imela!

Ustavl se je in pogledal po svojem svetu navzdol. Podoreha bi izplačal. Tako skoro gor do hiše, do tega le jesena, ki ga človek zadene le s kamenčkom, bi bil potem vse izbrisan!

Vzel je zopet papir iz žepa. Hm, da, to tu... Položil je roko na doljeni rob in meril. Pet celih prstov! Koren in Bukovec sta potem itak le vsak za en prst. Samo po dvesto kron! Hm, ta dva bi izplačela v enem letu, če bo dobra letina, pa bo že pol belega.

In zakaj bi ga ne vzela Zanjivarjeva! Vsi ljudje vedo, da je pridružen v pameten človek. Cel tisti sočak si je prihranil v treh letih pri drvarjih, potem ko sta se bila sprala z materjo, ker mu ni hotela prepustiti premoženja in je odšel za to v svet. Kaj more on zato, ake se je vsekaj tam in potabil kakor goloblje. V slabih časih tožimo, da je življenje pasje slabo, kadar se nam pa kaj važnega posreči, pravimo, da smo na konju in marsiklo se potem postavlja kakor petelin na gnoja. Marsikl stari osel ni boljši od mladiča, ki mu raste še prvi mah. Kdor pride zvečer z opico domu, ima drug dan mačka in se zvija kakor črv, da je drugače močan kakor medved. Junaki so pogumni kakor levi, bojazljivec pa pred lastno senco beži kakor zajee, dasi je drugače počasen kakor polž. Ni posebna umetnost, izmuhe napraviti konja. Zagovedni ljudi je povsodi najti. Marsikl sploh kakor svaka in se počuti v zaporu kakor riba v vodi. Poje kakor slavček, drugače je pa neumno goska; brenči za ženini, kakor sili muha v vrelo kašo. Orlovski nos je mnogim všeč, oslovka ušeša pa niso nikomur v čast. Kdor mačko v vreči kupi, stoji potem dostikrat razočaran na zmesjan kakor bik pred novimi vratimi. Kdor je zdrav in lačen, je kakor volk, kakšna razvajanja gospinja pa samo poskuša kakor ptiček. Kdor ne bizza svojega jezika, mora dostikrat osramočen utihnuti in se umakiniti kakor polit kužek.

To in one.

Velika umetniška slika.

Hrvaški slikar Vlaho Bukovac je dovršil krasno veliko sliko, katere je naročila hrvaška vlada za zagrebško univerzitetno knjižnico. Slika je 11 m dolga in 5 m visoka in predstavlja razvoj hrvaške kulture. Na sliki so med drugimi v čeznaravnini velikosti naslikani Gundulić, Marulić, Zrinjski, Drašković, Getaldić, Bosković, Gaj, Strossmayer, Mazuranić, Kuljuljević, Senoa, Lisinski, Vraz, Preradović, Rački in drugi. Slika je dovršeno umetniško delo, umetniška dragocenost in se privrževa med največje slike.

kraju Kikiš ter masakrirala starce, ženske in otroke, ki so ostali v mestu. Več kakor 800 rodbin iz okrajev Kešan, Malgara in Uzen-Kepri, ki so pobegnile pred Turki, je dospelo na Bolgarsko. Mnogo rodbin se nahaja še na begu.

Primere iz živalstva v našem govoru.

Vsi narodi na svetu se v svojem govoru radi postavljujo primer iz živalstva. Že sveto pismo nudi, da treba biti zvit kakor kača in krov tak kakor goloblje. V slabih časih tožimo, da je življenje pasje slabo, kadar se nam pa kaj važnega posreči, pravimo, da smo na konju in marsiklo se potem postavlja kakor petelin na gnoja. Marsikl stari osel ni boljši od mladiča, ki mu raste še prvi mah. Kdor pride zvečer z opico domu, ima drug dan mačka in se zvija kakor črv, da je drugače močan kakor medved. Junaki so pogumni kakor levi, bojazljivec pa pred lastno senco beži kakor zajee, dasi je drugače počasen kakor polž. Ni posebna umetnost, izmuhe napraviti konja. Zagovedni ljudi je povsodi najti. Marsikl sploh kakor svaka in se počuti v zaporu kakor riba v vodi. Poje kakor slavček, drugače je pa neumno goska; brenči za ženini, kakor sili muha v vrelo kašo. Orlovski nos je mnogim všeč, oslovka ušeša pa niso nikomur v čast. Kdor mačko v vreči kupi, stoji potem dostikrat razočaran na zmesjan kakor bik pred novimi vratimi. Kdor je zdrav in lačen, je kakor volk, kakšna razvajanja gospinja pa samo poskuša kakor ptiček. Kdor ne bizza svojega jezika, mora dostikrat osramočen utihnuti in se umakiniti kakor polit kužek.

ter ne uživajte drugega pravida, nego toplo vode. Ta namen je zelo uspešen. Poskusite ga in prepričajte se.

Zoper krč v želodcu

koterega provzroča drisko vzemite

Severovo Zdravilo zoper drisko

(Severa's Diarrhoea Remedy)

ter ne uživajte drugega pravida, nego toplo vode. Ta namen je zelo uspešen. Poskusite ga in prepričajte se.

Cena 25 in 50 centov.

Za rane in odrge

za ureze in užanice, ni boljšega nego je

Severovo Zdravilno mazilo

(Severa's Healing Ointment)

To mazilo ima na stotine uporab. Imejte ga vedno pri roki. Nekdaj ga boste rabili.

Cena 25 centov.

Nosni katar,

senena mrzlica in prehlad v glavi se takoj vdajo něčinkom

SEVEROVEGA

Mazila zoper katar

(Severa's Catarrh Balm)

Poskusite ga. Ne bo vam žal.

Cena 25 centov.

V lekarnah ali od nas.

W.F. SEVERA Co.

CEDAR RAPIDS, IOWA

zločinec pod streho in se je, ko se je začelo vnenjati podstrešje, na nekem tramu obesil.

Obsojeni vojaki 102. polka.

Iz Sarajeva poročajo: Te ukajanje vojsko sodišče je obsojilo 3 podčastnike in 44 vojakov pehotnega polka št. 102. Ti vojaki so bili dogočesa v preiskavi zadržani do zvezdovih demonstracij pri odhodu v Bosno za časa prve balkanske vojne. Vsi so Čehi, vse so bili spoznani za krive ter obsojeni: podčastniki v ječe od 2 do 3 let, vojaki pa v zapor na 15 do 30 dni.

Turške grozovitosti.

Kakor se je sedaj dokazalo, so Grki v dekliškem lieju v Seresu zaprli 70 Bolgarov, med njimi 10 vojakov in 4 orožnike, ter jih pomorili. Trupla so našle srbske oblasti. Grška konjenica je ropala v bolgarskem mestu Harsovo v o

je mrtva na tleh. Končno je šel

30 dni.

Strašen zločin.

V Kutvenki pri Bilinu je prezel rudar Ungerman svojemu očetu in svojem 18-letnemu sinu z zamogli v tem času stiče veliko slave ali nevenljivih zaslug: je pa popolnoma dovolj dolgo, da si pridobime grajo pri izvrševanju slabih del.

Z E L O   V A Ž N O

za pošiljalce denarjev v staro domovino.

Rojakom, ki pošiljajo svojcem denarje v staro domovino naznanjam, da odpošljem vsako pošiljatev, katera dospe do torka do 2. ure popoldne, še isti dan na pošto, in gre s parnikom v sredo čez morje; za to najraje vzamem najhitrejše parnike. Pošiljatve, katere dospejo do 2. ure v petek popoldne, pa gredo s hitrimi parniki v soboto v Evropo.

Rojaki, uvažujte to in vedno boste dobro in sigurno postopali.

Pošiljatve je nasloviti:

</div

Razne zanimivosti.

Nekdaj in sedaj.

Vsekakdo se bo še spominjal, kako divjo gonjo so v času aneksionske krize uprizorili nemški listi proti srbskemu kraljevemu ljudstvu. Vsa mogoča zlodejstva so mu podtalnili, sličili so ga za krvolčenika ter ga proglašali za blaznega in perverznega. Od tega časa so potekla pičla štiri leta. Sedaj pa piše specjalni korespondent dunajske "Die Zeit" o istem prinevu: "Ranjeni vojaki in častniki, s katerimi sem govoril v bolgarski vojaški bolnišnici, so mi mnogo pripovedovali o junačtvu prineva Džordža. S puško v roki se je boril na najbolj izpostavljenih mestih sred najhujšega ogna. Ob strani polkovnega poveljnika je hladnotravnko vztrajal v najgostejši toči šrapnelov; konj, ki ga je, jahal, mu je bil ustreljen pod telesom, ravnodušno je skočil na drugo vstrajal v bojni vrsti do zadnjega. Z navdušenjem pripovedujejo vojaki, kako požrtvovano je prine skrbel za ranjence, katere je reševal in nosil iz bojne vrste, zastavljajoč pri tem svoje lastno življenje. V armadi krožijo najrazličnejše legende o brezpremernih junačtvih kraljevca Džordža, ki je postal poseben ljubljeneč v jakov." — Tako piše sedaj o prinevu nemški list, ki ga je pred leti še proglašal za krvolčenega, perverznega slabika. Iсти prine pa se je sedaj izkazal za takega junaka, da so nemški listi primorani peti mu slavo. Kako se spreminja, da časi in nazori nemških listov z njim!

Kako zdravijo na najnovejši način gluho.

Dr. Hamin v Braunschweigu zdravi gluhost tako-le: S posebno pripravo se pregreje z električno učesna votilina. Uspeh se takoj po kaže, ko se privi uho operira in se stanje vedno bolj izboljšava. Bolniki čutijo med zdravljem ploto. Posrečilo se je na ta način ozdraviti gluhost, ki je dalje česa trajala.

Kaj razumevajo Nemci pod besedo kultura.

Kakor poroča "Vossische Zeitung", je predaval te dni v Berolinu raziskovalec Groelandia Kristjan Leden pred odličnim občinstvom o ljudstvu Eskimo. Navajamo predavanje dobedeno: "Eskimo so tako skromni ljudje, kateri bivajo v nerodovitnih ledeneh pustinjah Groelandia okoli Melville. To malo pleme, katero šteje le nekaj sto glav, stoji etično na višji stopnji nego mi kultivirani ljudje. Ti krotki zemljani, običeni z medvedovimi kožami, nimajo v svojem jeziku nobenega izraza za psovke. Laži, tativne in goljufije tam ne trpijo. Pien posameznika je lastnina celega plemena. Vključ tej krotkosti so enega prav milo umorili, kateri je pohujal s svojo lažnjivostjo cel rod. Ako umrije porodnica, se otrok se izpostavi, ker ni mleka. Starce, kateri no morejo več dohajati mlajših, izpostavijo na lednike, da zmrznejo ali pomorijo lastnoroko. Ako kdo zahteva, da ga umore, se smatra za sveto dolžnost, izpolniti mu to željo. Številno moških je dvakrat večje nego ženskih, in zato ni tam ženskega vprašanja. Najstarejše device so stare 16 let. Postavnega zakona nima, a vendar se živi srečno. Ako se poda moški na lov, si izmenja svojo staro ženo. Boga poznavajo malo, dočela neznanji so jim hudočni duhovi. Ti ljudje, kateri ne znajo čez dvajset šteti, so veči in pogumni loveci, kateri imajo sebe za viša bitja nego bele ljudi, kateri štejejo napol k živalim. Bolej ljudem se snejejo, ker gredo s puško na medveda; imajo namreč vsakega za strhotepca, kateri se poslužuje drugega orodja, kakor sulice. Za zdajanje snežnih hiš je kulturni človek nezmožen, aki mu ne gredo Eskimo na roko. O štetju in o starosti imajo čudne pojme. Nihče neče biti starejši nego 24 let. Imenovanega raziskovalca so šteli za starec 60 let, ker je imel brado. Neka stará ženska je dejala, da mora biti tudi ona tako stara, ker ji ne teknejo več njene uši. Jeda namreč svoje uši po reku: "Poje naj se, kar ujeda". Tako se je glasilo predavanje Kristjana Leden pred odličnim občinstvom v Berolinu.

"Albanska korespondence" objavlja razgovor Essad paše o predaji Odrina. Essad paša pravi sledete: Niti trenutek nisem na to misil, da postanem vladar Albanije. Skader sem predal: 1. ker nismo imeli več živil; 2. posadka je bila popolnoma utrujena; in 3. imeli smo ob predaji le že za pol ure muncije. Ko sem vse te okolnosti prečital, sem prej sklenil, da izpadem 3. aprila z vso posadko, da se prebijem čez Tarabos v Špicu, kjer bi se bil predal na avstrijskem ozemlju avstrijski vlasti. Svoj načrt sem opustil, ker so me častniki, ki so imeli svoje rodine v Skadru, in Skadranci, ki so se bali, da jih pričnu Crnogorci klati, napravili, da naj ga opustim. Ker so mi Crnogore stavnih pogojev, ki moje vojaške časti niso žalili, sem jih sprejel.

Car Ferdinand in pipa starega Bolgara.

V nekem angleškem časopisu čitamo: Za prve balkanske vojne je daroval car Ferdinand nekemu podčastniku, ki se je pri oblegavi Odrina prav posebno odlikoval, krasno pipa iz morske pene. Toda vojak ni bil menda prav veliš tega daru. Ko ga je car vprašal, zakaj, je odgovoril: "Mislim,

že v 12. etu in katerega možje zamenjavajo svoje stare žene z mlajšimi. Kultiviranim Nemcem moramo verovati, da je na višku kulture ljudstvo, katero nima samo uši, ampak celo s lastjo izvira svoje uši. Ne ugovarjam odličnim Nemcem v Berolinu, ako majmo tisto vzor-plemen na Groelandu, za višje nego so sami. In ker vemo, da se Nemci tako radi obahajajo s svojo doslednostjo, pričakujemo, da bodo vsi nemški listi kmalu polni slavoslovov na tista zmagoslavna balkanska ljudstva, katerim so do danes očitali ušivost, umore starevc in zlorabo žensk in dekle.

Reparski humor v železniškem vozlu.

Med Frankobrodom in med Darmstadtom je ustrelil neznan zločinec trgovca Brechnerja. Plešljavca je dognala, da je hotel iti Brechner, ki je Avstrije, na stranice. Ko je odpiral vrata, ga je napadalec ustrelil od zadaj, ga nato oropal in skočil bržkotne pred prvo postajo, ko se je začel vlak ustavljan, skozi okno iz voza.

Smešnost v tragiki.

V tragiki balkanskih vojen ne manjka komične epizode: Enver begova ekspedicija v Odrin. Z 9000 možni je napravil carigradski haremski junak pot v Odrin s tako hitrostjo, da je prekošil celo pančni beg Turkov, ko so se umaknili izpred Odrina. Turški junaki so napravili takrat na dan po 80 km. Temu je kriva, in prav je, da se javno pove, slovenska osobnost. Drugih posledie, bog ve, če ne bo imelo to bezlanje Enver bega in njegovih vojakov. Upajmo, da bo tragično samo za njega in da bo prekošil samega sebe v hitrost, ko bo moral pobrati zopet šila in kopita. Ze se je tudi slišalo, da je poslala Porta v okolico Odrina posebne sle, da naj pride Enver beg nazaj. Porta namreč ni vedela, kam je Enver beg s celo armado izginil. Sli pa so se vrnili v Carigrad, — Enver bega niso dohiteli. Počakali ga bodo v Carigradu. Tudi vloga, ki so jo igrale velesile, takozvani evropski koncert, ima svoje smešne strani. Velesile so snatralo Turčijo za popolnoma azijsko državo, pokazalo pa se je, da se je množično naučila od Evrope. Velesile so pri zeleni mizi vzele Balkanski zvezni Dardane in Marmarsko morje in so mislili, da bo Turčija sedaj, ko so ji podarile kos zemlje, ki bi je Turčija iz lastne moči nista mogla nikdar zopet pridobiti, zopet mirno zaspala, kakor je to navada pri evropskih diplomatičnih, na katere naj čakajo celo balkanski narodi, ker imajo sposede svoj dopust. Ni brez posameznika, da je vodja sedanjega turškega tolovajstva oni Enver beg, načinil, da se posameznika je lastnina celega plemena. Vključ tej krotkosti so enega prav milo umorili, kateri je pohujal s svojo lažnjivostjo cel rod. Ako umrije porodnica, se otrok se izpostavi, ker ni mleka. Starce, kateri no morejo več dohajati mlajših, izpostavijo na lednike, da zmrznejo ali pomorijo lastnoroko. Ako kdo zahteva, da ga umore, se smatra za sveto dolžnost, izpolniti mu to željo. Številno moških je dvakrat večje nego ženskih, in zato ni tam ženskega vprašanja. Najstarejše device so stare 16 let. Postavnega zakona nima, a vendar se živi srečno. Ako se poda moški na lov, si izmenja svojo staro ženo. Boga poznavajo malo, dočela neznanji so jim hudočni duhovi. Ti ljudje, kateri ne znajo čez dvajset šteti, so veči in pogumni loveci, kateri imajo sebe za viša bitja nego bele ljudi, kateri štejejo napol k živalim. Bolej ljudem se snejejo, ker gredo s puško na medveda; imajo namreč vsakega za strhotepca, kateri se poslužuje drugega orodja, kakor sulice. Za zdajanje snežnih hiš je kulturni človek nezmožen, aki mu ne gredo Eskimo na roko. O štetju in o starosti imajo čudne pojme. Nihče neče biti starejši nego 24 let. Imenovanega raziskovalca so šteli za starec 60 let, ker je imel brado. Neka stará ženska je dejala, da mora biti tudi ona tako stara, ker ji ne teknejo več njene uši. Jeda namreč svoje uši po reku: "Poje naj se, kar ujeda". Tako se je glasilo predavanje Kristjana Leden pred odličnim občinstvom v Berolinu.

"Albanska korespondence" objavlja razgovor Essad paše o predaji Odrina. Essad paša pravi sledete: Niti trenutek nisem na to misil, da postanem vladar Albanije. Skader sem predal: 1. ker nismo imeli več živil; 2. posadka je bila popolnoma utrujena; in 3. imeli smo ob predaji le že za pol ure muncije. Ko sem vse te okolnosti prečital, sem prej sklenil, da izpadem 3. aprila z vso posadko, da se prebijem čez Tarabos v Špicu, kjer bi se bil predal na avstrijskem ozemlju avstrijski vlasti. Svoj načrt sem opustil, ker so me častniki, ki so imeli svoje rodine v Skadru, in Skadranci, ki so se bali, da jih pričnu Crnogorci klati, napravili, da naj ga opustim. Ker so mi Crnogore stavnih pogojev, ki moje vojaške časti niso žalili, sem jih sprejel.

Car Ferdinand in pipa starega Bolgara.

V nekem angleškem časopisu čitamo: Za prve balkanske vojne je daroval car Ferdinand nekemu podčastniku, ki se je pri oblegavi Odrina prav posebno odlikoval, krasno pipa iz morske pene. Toda vojak ni bil menda prav veliš tega daru. Ko ga je car vprašal, zakaj, je odgovoril: "Mislim,

Za smeh in kratek čas.

KORISTI ZA VAROVANJA.

Zena: "Oh kaka nesreča se mi je pripetila! Vsa puranova pene se mi je v kuhinji prislonila in sežgala."

Mož: "Bodi le potolažena, saj sva zavarovana proti ognju. Dobila bova morda že odškodnino zato".

Casu primerno.

Ko se je mudil pred nekaj tedni predsednik Poineare na obisku pri denarnarju podprtih predvsem s poletnih mesecih. Poleti odhajajo moščanki rodbine na deželo, tatoi so v mestu. Kakor je sporočil predstojnik detektivnega oddelka, se sedeški policiji posreči tupatam, kako izdaten lov. Tako je meseca maju letosnjega leta ujela sedeška policija 946 tatoi. Vobče je policijski uradnik slišal Poineare tako, kateri bi bil največje tatinsko mesto na zemlji.

Ravn v trenotku, ko se je spravil Poineare k počitku, je posredoval njegov tajnik pod postajo:

"Zjutraj me je bilo v resnici sram, da sem vas prosil samo za \$10, tekel sem takoj na pošto da bi dobil ono pismo nazaj — a bilo je že prepozno. Torej ponavljam svojo prošnjo še enkrat za \$20. Vaš zvesti in hvaležni sin Karel".

"Cemu pa gledaš tu dol?" ga vpraša Poineare.

"Videl bom, če ni skrita tudi tukaj kaka angleška sufragetka!"

Postscriptum.

Dijak piše svojim staršem za denarno podporo: ko je že prvo pismo oddal na pošto je pisal staršem sledenje postscriptum po razglednici:

"Zjutraj me je bilo v resnici sram, da sem vas prosil samo za \$10, tekel sem takoj na pošto da bi dobil ono pismo nazaj — a bilo je že prepozno. Torej ponavljam svojo prošnjo še enkrat za \$20. Vaš zvesti in hvaležni sin Karel".

Pred k osarno.

Ela, ali se tebi bolj do adejo huzarski vojaki kakor pa dragone?"

"Najraje imam domobranec, ker so vedno doma".

Pri fotografu.

Kmetič: "Torej ta skupina je gotova. Koliko pa stane en dueat tvoj strit sedaj poročil z vdovo morilca N., katerega so zadnjih oboleli."

"Prvi dueat \$5, drugi \$4, trtji pa samo \$2.50".

Kmet: "Naredite mi torej šest slike tretjega dueata za \$1.25."

Dober izgovor.

Mlada žena svojemu možu: "Vi diš, komaj sva 8 dni poročena, pa se siši h Kebri na domačo zabavo?"

Mož: "Jaz bi le povedal članom ondotuge omizja, kako neizmereno da sem saslušal farmo v aprilu."

SEDAJ JE ČAS, da si pridele ogledati ta svet, ravno sedaj, ko je malo žito v klasiju, ko je druga kočnja skoro zrela, ko vidite kako drevesa rode in koliko krompirja sme farmar pričakovati.

Južne države so unicene od prevelike suše, vsa letina izgleda slab. V Marinette County smo imeli dosti doči celo leto. Letina dobro izgleda in farmar se veseli obile žetve. Pašniki so lepi, zeleni, koruza je temno zelen, žitna polja izgledajo kot morski valovi. Take rejenje in debele živine male kje najde, kot ravno tu.

Kdor misli kupiti farmo, divji svet ali pa že obdelano s poslopi, naj pride sedaj ali pa piše za načrtno poslana.

ADOLF MANTEL,

133 W. Washington St.,

Room 1007, Chicago, Ill.

Telefon: Franklin 1800.

Upravičeno veselje.

"Tvoja žena ti je že zopet ušla z novim boarderjem? Ali ni to nad vse žalostno in senzačno?"

"Nič žalostno, in nič senzačno. Saj mi je 5 krat utekla tako, da sem že te žalosti kar vesel".

PREVIDEN DEČKO.

Joško: "Papa, ali imate za en kvoder drobiž? Rad bi si kupil sladoleda".

"Kje si pa dobil toliko de-narja?"

"Neki gospod mi ga je dal, ki je poljubil sinoči za hišnimi vrati našo Emilijo, pa mi je rekel, da ne smem tega materi povediti".

Prijetna vest

ZA VSAKO SLOVENSKO DRUŠTVU V ZJEDINJENIH DRŽAVAH OB TEM ČASU SPLOŠNE DRAGINJE JE, DA NAŠA ...

slovenska unijska tiskarna računa še vedno najnižje cene za vse najboljše društvene in trgovske TISKOVINE. Tisoče zahval slovenskih društev po Ameriki, katerim smo tiskovine izgotovili, nam je velik dokaz, da smo ustregli že tisočini društva.

Mi izdelujemo društveni papir, kuverte vseh mer, bolniške liste, pravila, pravne za vsprejem, plačilne knjižice, vse tiskovine za veselice. Ako imate sploh kako tiskovino, pošljite jo nam, in od nas dobite točen odgovor, koliko stane, delo je narejeno v najkrajšem času v vašo popolno zadovoljnost. Pišite po cene.

Prva slovenska unijska tiskarna

CLEVELANDSKA AMERIKA,
6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Velika zaloga vina in žganja.

Marija Grill
Predaja bela vina po ..... 70c. gallon
črna vina po ..... 50c. " "
Drošnik 4 galoni

Inkorporirana dne 24. januaria 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

BRADNIKI

Prečelnik IVAN GERM, 107 Cherry Way or Box 17, Braddock, Pa.
Podprečelnik: IVAN PRIMOČ, Ely, Minn., Box 61.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn., Box 62.
Pomočni tajnik: MIHAEL MRAVINEC, Omaha, Neb., 1504 W. 15th St.
Blažnik: IVAN GOUZE, Ely, Minn., Box 195.
Blažnik: ALOJS VIRANTE, Lorain, Ohio, 1705 E. 15th St.

VRHOVNI ZDRAVNIMI

DR. MARTIN J. IVCIC, Jelet, Ill., 880 No. Chicago St.

MADZORNIKI

ALOJS KOSTELIC, Salida, Colo., Box 558.
MIHAEL KLOKUCHAR, Calumet, Mich., 115 — Tel. St.
PETER SPERKAR, Kansas City, Kan., 422 No. 6th St.

POROTNIKI

IVAN KERŽENIK, Eudine, Pa., Box 188.
FRANK GOUZE, Chisholm, Minn., Box 718.
MAJNAT KOCHVAR, Pueblo, Colo., 1219 Miller Ave.

Vsi dopisi naj se pošljajo na glavnega tajnika, vse denarne pošiljave pa na glavnega blažnika Jednote.

Društvene glistre: "GLAS NARODA".

Naznamilo in priporočilo.

Braddock, Pa.

Ker dobivam več pisem od krajevnih društev, da so voili delegata za deveto glavno zborovanje J. S. K. J., da pa niso imela števila tridesetih članov skozi celo leto in vsled tega niso opravljena poslati delegata, naznjam tem potom vsem društvtom, da bode moralno tako društvo samo plačati stroške ali pa delegat sam. To naj si zapomnju vsi, da ne bode potem nepotrebni sitnosti. Toliko v prijazno pojasnilo!

J. A. Germ, gl. pred. J. S. K. J.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Umrl so v Ljubljani: Marija Sajovic, žena mizarskega pomočnika, 42 let. — Fran Grdadolnik, poljski dñinar, 39 let. — Ivan Petrič, blaže-hiralec, 84 let. — Josip Mrhar, rejenec, 3 meseci. — Marija Blažič, zasebnica, 72 l. — Marija Pintbaeh, rejenka, 10 letnov. — Bruno Pehani, 14 let.

Novice iz Jesenice. Umrl je dne 31. julija zvečer posestnik in lesni trgovec Josip Klijan, bivši večletni župan. Zupanova je eilih 15 let — za časa, ko se je gradila železnična. Kot župan je bil mož na svojem mestu, ni tiral v uradu politiko, uslužen in pravičen vsem ter vsled tega priljubljen v vseh krogih, kar je najjasneje pokazal njegov pogreb. — Dne 6. avgusta je umrl v ljubljanskih bolnicah tukajšnji nadučitelj Josip Sedlak, kamor so ga prepeljali ravno pred 14 dnevi. — Šest mesecov star otrok tukajšnjega tovarniškega delavca se je zadušil v zibelki. Zjutraj so ga našli le na ustih mrtvega.

Nova sirarna. V Prevolah pri Preserju, okraj Borovnica, je otvoril domača zasebno sirarno in mlekarino Fran Jesenovec.

Strela je udarila dne 6. avgusta pred 9. uro dopoldan v hlev posnetnika Fr. Hribnika, po domači Zidančica, v Virmašah pri Škofji Loki. Hlev, ki je bil še delansko leto dogotovljen po novem, modernem načinu, je popolnoma zgorel, ostalo je še samo zidovje. Stal je posnetnika menda okoli 15,000 K. zavarovan pa je bil le za polovico te svote. Pogorela je tudi vse krma, in sicer okoli 40 voz sena in detelje, živino pa so vso rešili, samo kobilu je puh strele nekoliko omamil, da se jo morali s silo spraviti iz hleva. Na pomoč so prihitali bližnji gasilna društva, in sicer iz Žabnice, Godešice, Škofje in Stare Loke. Rešiti poslopnja ni bilo več mogoče, zato so omisili pomoč le na sosednja poslopja. Res, strašansko huda stvar je ogenj; dve leti se je gospodar trudil, ogenj pa mu je pokončal vse v dobruri. Dasi je posnetnik eden med najtrdnejšimi kmeti v škofjeloški okolini, bo vendar ta udarec težko prebolel.

Ubegli tatovi. Pri sodišču v Mokronugu so bili zaprti trije mladi, a zelo zreli tatovi. Dne 6. avgusta bi morali biti po žandarmi odpeljani k okrožnemu sodišču v Novem mestu. Toda zjutraj je žandarmerija videla, da so sodni zapori prazni ter da so ptički srečno ušli iz kletke. Splezali so po diniku na streho in od tam po zlebovih v zlato svobodo. Ječarja ne zadene nobena krvud. Ta siučaj pa je zopet pokazal, kako nujno je potrebno preskrbeti za ječe druge prostore, kajti tek kom dveh let je pobegnilo iz ječe šest oseb. Sicer pa te stare, zduhle in nepriladne ječe absolutno ne odgovarajo sanitarnim zahtevam.

Prtep za prazen nič. Kakor se nasi ljudje dostikrat pravljajo za oslovko senco, tako se večkrat stepejo, pa ne vedo zakaj. Slično je zgodilo tudi v tem-le slučaju: V neki gostilni v Novem kontu pri Sodražici je pilo več fantov, dasi bili že davno lahko nehalni piti, ker so se ga nalezli že tako preveč. Toda vince sladko jih je dišalo hudo in začeli so u-gibati, koliko bi kdo spil, da bi ne odstvari posode od ust. Ta je reklo takoj, oni drugače. Krogla je lojze Arko se je povpel do trditve, da bi spil pol litra vina na tak način. Navzoči Janko Cimprišek je takoj poklical tri litre vina in zahteval, da mora Arko izpit cel liter vina na dušek, kakor je obljubil. Arko se je branil, ker je obljubil spiti le pol litra vina, ne pa cel liter. To je pa Cimpriška tako ujezilo, da je z veliko močjo dvakrat udaril z nekim orodjem Arkota po glavi, da mu je prebil glavo in so morali dati Arkota v bolnišnico v Ljubljano. Sforilec je menda iz strahu pred kaznijo izginil od doma, pa nihče ne ve, kam je šel.

STAJERSKO.

Legar in stanovanja v Trbovljah. Zadnji legar je napotil grško namestništvo, da je poslalo uradnega zdravnika dr. Bussona v Trbovlje preiskat ondotne razmere ter predlagat, kaj naj bi se ukrenilo, da se odstranijo nedostatki in asanira občina. Dr. Busson je podal obširno poročilo, ki je zelo zanimivo. Seveda je ta zanimivost prav žalostna. Besedam uradnega zdravnika se ne bo mogla očitati ona tendenčnost, ki jo radi podstavlja drugim opisom. Zato podajamo nekatere njegove podatke, ki razgrinajo strašno stisko. Ker ni zadostnih kletij, dravne in prostorov za premog, napravljajo ljudje za delavskimi hišami sami na najprimitivnejši način lesene bajte, v katerih ne shranjujejo le hišnih predmetov, ampak nastanljajo tudi domače živali. V Retju je celo kolonija takih nesnažnih zgradb. Te razmere še postlabšava okolnost, da ni urejeno odstranjevanje in shranjevanje odpadkov. V hišah št. 51 in 67 na Lokah, kjer je bilo več slučajev legarja, so se dognali sledči nedostatki: Hiši stari in nastanitev je veliko pregusta. Družina H. z 11 osebami ima 2 sobi s 4 posteljami; družina M. s 6 osebami ima eno sobo z dvema posteljama na razpolago! Družini K. in N. vsaka s 6 osebami, imata po eno sobo s 3.8 ozir. 4 m širine in le 2.6 m višine! Po štiri take družine imajo eno skupno kuhinjo s 4 malimi ognjišči, odkoder je vhod v vsa štiri stanovanja. V hiši št. 51 stanuje v podstrešni sobici, ki nima okna, eno odraščo dekle in dva odrasla fanta v dveh posteljah. Ravnoskoži to izbo gre stranična cev. Podobne razmere so pri družini S. V takozvani "stari šoli" in v

"stari steklarni" na Retju stanuje okrog 100 oseb. Ti dve hiši, ki sta bili zgrajeni za druge namene, nikakor ne izpolnjujeta pogojev stanovanjskih hiš. Hodniki in nekatere fantovske sobe, ki so še prepričljive, so tako temne, da morajo biti celo ob jasnih dneh umetno razsvetljene. V teh sobah so številne postelje le po 1.25 m široke, ki pa služijo kot dvojne postelje po dve fanti. Soše so večinoma zelo nečiste, odeje so polne nesnage. V gornjem nadstropju ima 58 fantov le dva škaf za umivanje! V nobeni hiši ni vodovoda. Vsak škaf se mora poseljati prinašati. 60 fantov v "stari šoli" mora hoditi v neko stransko hišico, da se morejo umivati. V "stari steklarni" je za 72 strank po en kotel za pranje; razun tega je v obeh pralnicah še domača pekarna. Po dve sobi stā po dolžini ločeni z zidom, tako da ima vedno le prednja luč skozi okna, zadnja pa je vedno v poltemi. Obe hiši sta last trboveljske družbe. Tesno zgrajene hiše na st. 1, 2, 50, 58, 59, 60, 61, 62, 80 na Retju nimajo ne kleti, ne jame za pepel, ne kakšne pitne vode. Vse te hiše odkladajo odpadke na prosto ali pa v trboveljski potok. Vse skupaj veže kanalizacija z eno samo greznicijo, ki se pretaka v trboveljski potok. Razumtega se iztakajo v greznicu samo trije studenci. Neposredno poleg greznic se izliva v vežo Drotovje gostilne studenec, ki je nedvomno takor številni hrivi izvirajoči in od prebivalstva za pitno vodo rabljeni studenec v zvezi z onimi vodnimi tokovi, ki gredo v stranišča. Kadar je malo vode, se odtod lahko onesnaži ves obvod studenec, ker odtek gnojnica nazaj. Velik del navedenega se nanaša na hiše, ki so last trboveljske premogokopne družbe. Toda tudi v občinskih hišah so razmere jako slabe. — Človek bi mislil, da je to poročilo iz Afrike. Pa ni. Tako stanuje ljudje v Trbovljah, na Štajerskem, sred evropske kulture, pa ne vagabundi, ki morajo biti veseli, če pridejo sploh pod streho, ampak ljudje, ki delajo, tvegajo dannadan svoje življenje; ljudje, ki so s svojimi rokami znesli milijarde na kup. Njih "godopadri" stannajojo po palatah in ne bi dali svojim psom takih stanovanj. Za delavce pa so dobra!

Umrl je v Mariboru učiteljeva vdova in hišna posestnica gospa Jožefina Kranje. Umrli so v Ljubljani: Marija Sajovic, žena mizarskega pomočnika, 42 let. — Fran Grdadolnik, poljski dñinar, 39 let. — Ivan Petrič, blaže-hiralec, 84 let. — Josip Mrhar, rejenec, 3 meseci. — Marija Blažič, zasebnica, 72 l. — Marija Pintbaeh, rejenka, 10 letnov. — Bruno Pehani, 14 let.

Novice iz Jesenice. Umrl je dne 31. julija zvečer posestnik in lesni trgovec Josip Klijan, bivši večletni župan. Zupanova je eilih 15 let — za časa, ko se je gradila železnična. Kot župan je bil mož na svojem mestu, ni tiral v uradu politiko, uslužen in pravičen vsem ter vsled tega priljubljen v vseh krogih, kar je najjasneje pokazal njegov pogreb. — Dne 6. avgusta je umrl v ljubljanskih bolnicah tukajšnji nadučitelj Josip Sedlak, kamor so ga prepeljali ravno pred 14 dnevi. — Šest mesecov star otrok tukajšnjega tovarniškega delavca se je zadušil v zibelki. Zjutraj so ga našli le na ustih mrtvega.

Braddock, Pa. Ker dobivam več pisem od krajevnih društev, da so voili delegata za deveto glavno zborovanje J. S. K. J., da pa niso imela števila tridesetih članov skozi celo leto in vsled tega niso opravljena poslati delegata, naznjam tem potom vsem društvtom, da bode moralno tako društvo samo plačati stroške ali pa delegat sam. To naj si zapomnju vsi, da ne bode potem nepotrebni sitnosti. Toliko v prijazno pojasnilo!

J. A. Germ, gl. pred. J. S. K. J.

Prtep za prazen nič. Kakor se nasi ljudje dostikrat pravljajo za oslovko senco, tako se večkrat stepejo, pa ne vedo zakaj. Slično je zgodilo tudi v tem-le slučaju: V neki gostilni v Novem kontu pri Sodražici je pilo več fantov, dasi bili že davno lahko nehalni piti, ker so se ga nalezli že tako preveč. Toda vince sladko jih je dišalo hudo in začeli so u-gibati, koliko bi kdo spil, da bi ne odstvari posode od ust. Ta je reklo takoj, oni drugače. Krogla je lojze Arko se je povpel do trditve, da bi spil pol litra vina na tak način. Navzoči Janko Cimprišek je takoj poklical tri litre vina in zahteval, da mora Arko izpit cel liter vina na dušek, kakor je obljubil. Arko se je branil, ker je obljubil spiti le pol litra vina, ne pa cel liter. To je pa Cimpriška tako ujezilo, da je z veliko močjo dvakrat udaril z nekim orodjem Arkota po glavi, da mu je prebil glavo in so morali dati Arkota v bolnišnico v Ljubljano. Sforilec je menda iz strahu pred kaznijo izginil od doma, pa nihče ne ve, kam je šel.

Primorsko. **Koce v Trstu.** V zadnjem času so v Trstu konstatičali sedem slučajev koz. Štiri osebe so umrle. Začetkom meseca julija je oboleni neki delavec ter kmalu nato umrl. Začetkom so mislili, da gre za posamezne slučaje, toda kmalu so se pojavili nadaljni slučaji. Dne 28. julija je obolen delavec v plinarni, Dubini, ter čez par dni umrl. Pravijo, da se je inficiral s tem, ker je v neki ladji pobiral ostanke. Drugi dan so morali sprejeti v Magdalensko bolničko neko Tletno dekle. Dne 30. julija je obolen neki delavec v "Stabilimento tecnico", Fridek Gerzelj. Par dni pozneje so morali prepeljati v infekcijsko bolničko nekega cestnega pometača, ki se je inficiral, ko je vozil odpadke iz hiše umrelga Dubinj. Umrla pa sta tudi dva majhna otroka. Najbrže je pa še več slučajev, ki niso bili naznani. Zdravniki so vobče menila, da se epidemija zanesli Turki, Bolzanci in ruski izseljenci, ki so se vozili skozi Trst in ki so bili mnogočrati brez kontrole in brez zdravniškega nadzorstva. Sanitarni oblasti so vse potrebovali ukrepane, da se epidemija ne razširi. Kdor pa pozna grozne stanovanjske razmere, ki vlada v nekaterih delih mesta, ne more prav verjeti, da bodo take sanitetne odredbe mnogo pomagale. Bil bi pa že skrajni čas, da bi se kamora, ki vlada na magistratu, vsaj nekaj začela zanimati za kaj drugega, nego samo za to, kaj bi vlačila svoje brate iz blazene Italije.

Laški regnoli — blagoslov za Trst. Tržaški Lahi kaj radi vabi v Trst svoje druge brate iz Italije. Toda ti ne znajo prav ceniti gostoljubnosti. Krajejo, tupa-tam tudi kakoge svojega brata nekoliko osnuvajo z nozem itd. In tako je moralna tržaška policija pred kratkim zopet nazaj v blazeno Italijo poslati osem takih laških bratov.

Maščevanje ljubosumnega ljubimca. Iz Trsta poročajo: V ulici Sporcavilla št. 2 se je dogodil dne 5. avgusta zvečer atentat na ljubosumnosti. Prejšnji lju-

Samo za možke. **ROJAKOM:** — Vi in vaši prijatelji ste uljedno vabljeni, da poselite mojo znanstveno galerijo, 461 Sixth Avenue, blizu 28. ceste v New Yorku. Na tem mestu sem razstavil umetniška in kipačna dela, izvršena od slovenskih umetnikov, ki k žejtu različne organe telesa v zdravem stanju.

Tu lahko študirate izvor in razvoj človeškega plemena od zibelke do groba ter vidite tudi interesarne nonormalnosnosti, kujitevite in monstrozite.

Ura, katero prebijete med grčo teh krasnih modelov, vam ostane v spominu vse dni življenja.

Tu lahko študirate posledice bolezni in pregrēkov na naravno velikih modelih.

Izkušnje slovenski tolmac je vedno pravljiven, da odgovori na vsako vprašanje.

Galerija je odprtva vsaki dan, tudi v nedeljo in praznik, od 8. ure zjutraj do polnoči.

VSTOP PROST.

461 Sixth Avenue, near 28th Street,
New York, N. Y.

.....

\$2.00 mesečno!

12 pesem zastoni!

.....

Krasne stroje prav poceni.

Pošljemo naravnost iz tovarne.

Novi slovenski rekordi.

12 pesem zastoni.

Pišite po krasen cenik.

Transatlantic Co.,

72 Cortlandt St., New York, N. Y.

.....

MLADI MOZJE

STARI MOZJE

MOŽJE SREDNJE STAROSTI.

Možje, ki se nameravajo ženiti — možje, ki blehajo — možje, ki so bili nezmerni, prestaršni in ki so pregvani; možje, ki so slabii, nervozni, uničeni in kateri so dosegli starost, ko ne morejo več polni meri uživati stičnosti življenja. **Vsi ti mož**

Ded Arhip in Ljonka.

(Konec.)

"Ljonka, Ljončka!... Poglej no!" je zahitel mahomia ded rastopen in ves tresoč se od dušljivega kašja; pokazal je vnučku nekaj dolgega, blestecega. "Srebro! Samo srebro! Poldrugsto rubljev je vreden!" je šepejal.

Roke in ustnice so mu drgetale od lakomnosti in bolesti in trepetal mu je ves obraz.

Ljonka se je stresel ter pahnil njegovo roko od sebe.

"Skrij hitro!... ah, dedek, skrij!" je zašepetal proseče in se maglo obrnil v stran.

"Nu, kaj pa ti je, norček? Ali se bojš, ljubček? Pogledal sem okno in sobi in sem ga videl, kako je visel tam... zgrabil sem ga, ga skril najprej pod tla in potem v gromovje. Ko sva šla iz vasi, sem se delal, kakor da mi je padla čepica na tla, in vzel sem ga... Saj so bedaki!... Tudi robec sem vzel... glej ga!"

S tresocičnimi rokami je potegnil iz svojih enj robec, ki ga je razgrinil pred Ljonko.

Deček je bil, kakor da se je raztrgala hipoma pred njim megleno zaveso ter se mu je pokazala sledča slika: Z dedom gresta kolikor možno hitro po vaški ulici, umikajoča se pogledom ljudi, ki jih srečavata, hodi skljuceno in Ljonki se zdi, da ima vsakdo pravico prepetati ju, pljuvati njanu ter ju zasramovati... Vse o-krog njujo — ploti, hiše in drevje je zavito v meglo in se ziblje kakor od vetra... in ed nekud se slisajo surovi, srditi glasovi... Ta težka pot je neskončno dolga; izhoda iz vasi ni videti nikjer za gostimi vrstami kolebajočih hiš, ki se zdaj nagibljoči k njima in ju hočejo zmečkati, a se potem zopet odmikajo ter se jima rogojo v obraz s temnimi lisami svojih oken... In hipoma se zasihi iz enega okna krik: "Tatovi, tatovi, velik in majhen tat!"

Ljonka se ozre kradomo v otrostran in zagleda pri oknu ono

ter se iskrile srdito in ostro ter so zabodale Ljonko kakor igle...

Ta slika je vzklikila v dečkov domišljiji, a je takoj zopet izginila, puščajoča za seboj le zloben nasmek, ki se je ž njim ozrl na deda.

Starec je govoril neprestano, kašjal, mahal z rokami, veselo nasmihajoč se nečemu, majal je svojo glavo semintja ter si otiral pot, ki je stal v velikih kapljah po gubah njegovega obraza.

Težek, razdrapan oblik je zarezl lundo, in Ljonka skoraj ni mogel videti dedovega obraza. V duhu je postavil primerjajoče poleg njega plakajočo dekle... Tesno propali, samogolni in razčepani ded se je zdel poleg užaljene in plakajoče, a zdrave in sveže krasotice dočela odveč in skoraj prav tako hudočen in gradjakor lakovnik v pripovedki. Kako je to mogoče? Zakaj jo je takoj razrazil? Saj mu je vendar počolnoma tuja...

A ded je govoril hreščeče:

"Ko bi mogel sto rubljev spraviti na kup! Potem bi mirno lahko umrl..."

"Nu!"... Hipoma se je vzbudilo, nekaj Ljonki. "Molč že vendar! Le umri, le! Če ne umreš, pa kradeš!" je kriknil deček ter skočil naglo pokonec. "Tat ti star!... U-u!" in stisnil je svojo majhno suho pest, je stresel pred nosom brezupno umolklega deda ter se zgrudil na tla, nadaljevaje skozi zobe: "Otroka si okral!... Oh, prav lepo je to! Starec, to ti ne bo odpuščeno na tem svetu!"

Nakrat se je zazbila vsa stop ter se razširila, oblika z oslepilno modro lučjo... Megla, ki jo je ovijala poprej, je vzpretala in je izginila za trenotek. Zabobnel je udarec groma, hruncel je nad stejno ter je stresel njo in nebo, po katerem je brzela gesta tolpa črnih oblakov, utopivša v sebi luno.

Stemnilo se je. V dalji je švignil tibo, toda grozec, blisk in trenotek na to je zagodrnil grom... Potem je nastopila tisina, in zdele se je, da je ne bo nikdar konec.

Ljonka se je prekrižal. Ded je sedel nepremično in molče, kakor da se je zrasel z deblovnim drevesom, ki je naslonil naj svoj hrbet.

"Dedek!... Pojdival!" je vzliknil, položivši svojo glavo v dedovo naročje.

Ded pa se je sklonil nad njim, ga objel s svojimi tankimi, koščenimi rokami in ga prizel krepko k sebi; hipoma je kriknil predljivo, kakor volk, ki se je ujel v zanjko.

Priprlašen do blaznosti, se mu je iztrgal Ljonka, planil je pokonec ter zbezel kakor strela; hitel je s široko odprtini, od bliškov zaslepljenimi očmi vedno dalej in dalje, padal je, a zopet vstajal ter prihajal v čim globokejšo temo, ki je izginjala v sinjem žaru bliska in je nato zopet objela

dar, kakor da se je vsulo tisoč želenih ploč po tleh, udarjajočih druga ob drugo.

"Dedek!" je kriknil Ljonka.

Njegov, od odmevov groma zdušeni vzhlik je donel kakor zvok majhnega, razbitega zvončka.

"Kaj je... vnuček moj... ali se bojš?" je vprašal hripano dedek, sedec nepremično.

V njegovih besedah so zveneli trpkost, bolest in zasmeh. Ljonki so se zdele povsem tuje.

Začele so padati debele kaplje dežja, njih vršanje je donelo tako tajinstveno, kakor da oznanijo nekaj. V dalji se je že razširil v spljoščen šum, kakor da praska kdo z ogromno ščetko po suhi zemlji, tukaj pri dedu in vnuču je zavrela vsaka kaplja, ki je padla na tla, kratko, pretrgalo in je umrla brez odmeva. Udarec groma so se čim bolj približevali in nebo je začaralo pogost.

"Ne grem v vas! Le pusti me, starega tata... naj ne potopi dež... in ubije grom!" je izpregovoril ves zasopjen. "Ne grem!"

"Le pojdi sam! Tamle je... vas! Pojdil!... Ne marjam, da bi sedel poleg mene... Ali mi greš?... Pojdil!... Pojdil!... Pojdil!"

Ded je kričal votto in hročeče.

"Odpusti dedek!" je prosil Ljonka ter se mu je zopet približal.

"Ah, ne grem... ne odpustim ti!... Sedem let sem ti bil varuh!... Vse zate... živel sem zate... Koliko je pač treba meni!... Saj jaz umrjem kimal... umrjem... ti mi praviš: tat!... Tat koga sem postal tat? Zate! Da, zate, vse zate! Tu, vzemni, vzemni... nabiral sem zate vse tvoje življenje, nabiral sem... no, in tudi kradel... Bog vidi vse... in ve... da sem kradel... on ve... in me bo kaznoval za to. Ne bo prizanesel, ne, staremu psu zaradi tatvine. In kaznoval me je že!... Gospod, kaznoval si me!... a! Kaznoval! Ubil si me z otrokovo roko, Res, Gospod!... Popolnoma prav je tako!... Ti si pravičen, Gospod! Pred twojo sodno predmetom... Pošlj si mojo dušo!... Oh! Tako... sedaj je vse pri kraju!"

Dedov glas je prešel v predljivo evitjenje, ki je napoljujevalo dečko do duš z ledeno grozo.

Udarec groma pa so tresli step in nešlo, valili so se tako bobneči in naglo proti zemlji, kakor da je imata povediti vsakdo izmed njih nekaj zanjo silno važnega; in vsi geneči drug družega, so rjoveli skoraj brez presledka. Od bliskov raztrgano nebo je treptalo, trepetala je tudi step, bljuvajoča sedaj višnjeve plameničke, a pogrevajoča se takoj nato v bladen, težek in mučen mirak. Včasih je blisk razsvetil daljo. In zdelo se je, da hoče ta dalja z največjo nagleči uteči hrupu in šum...

Ulič se je dež in njegove, v blišku kakor jeklo svetlikajoče se kaplje so zakrivale prijaznomi-gljajoče vaške lučice.

Ljonka je odrevnen od strahu, mraza in trpke zavesti, da je res krov. Zrl je predse s široko odprtino oči in se ni upal mezikiniti tedaj, ko so mu drčale deževne kaplje, ki so mu zmočile že vso glavo, naravnost v oči; poslušal je dedove vzklike, potapljajoče se v morju mogočnih zvokov.

Deček je štrelil, da sedi ded ne-premico, toda zdele se mu je, da mora propasti tudi on, da mora nati kamkoli ter pustiti deda tu samega. Primaknil se je k dedu, da sem ni vedel kdaj, in ko se ga je dotaknil s komolem, je vztrpel, pričakovanje nekaj strašnega...

A ded je govoril hreščeče:

"Ko bi mogel sto rubljev spraviti na kup! Potem bi mirno lahko umrl..."

"Nu!"... Hipoma se je vzbudilo, nekaj Ljonki. "Molč že vendar! Le umri, le! Če ne umreš, pa kradeš!" je kriknil deček ter skočil naglo pokonec. "Tat ti star!... U-u!" in stisnil je svojo majhno suho pest, je stresel pred nosom brezupno umolklega deda ter se zgrudil na tla, nadaljevaje skozi zobe: "Otroka si okral!... Oh, prav lepo je to! Starec, to ti ne bo odpuščeno na tem svetu!"

Nakrat se je zazbila vsa stop ter se razširila, oblika z oslepilno modro lučjo... Megla, ki jo je ovijala poprej, je vzpretala in je izginila za trenotek. Zabobnel je udarec groma, hruncel je nad stejno ter je stresel njo in nebo, po katerem je brzela gesta tolpa črnih oblakov, utopivša v sebi luno.

Stemnilo se je. V dalji je švignil tibo, toda grozec, blisk in trenotek na to je zagodrnil grom... Potem je nastopila tisina, in zdele se je, da je ne bo nikdar konec.

Ljonka se je prekrižal. Ded je sedel nepremično in molče, kakor da se je zrasel z deblovnim drevesom, ki je naslonil naj svoj hrbet.

"Dedek!... Pojdival!" je vzliknil, položivši svojo glavo v dedovo naročje.

Ded pa se je sklonil nad njim, ga objel s svojimi tankimi, koščenimi rokami in ga prizel krepko k sebi; hipoma je kriknil predljivo, kakor volk, ki se je ujel v zanjko.

Priprlašen do blaznosti, se mu je iztrgal Ljonka, planil je pokonec ter zbezel kakor strela; hitel je s široko odprtini, od bliškov zaslepljenimi očmi vedno dalej in dalje, padal je, a zopet vstajal ter prihajal v čim globokejšo temo, ki je izginjala v sinjem žaru bliska in je nato zopet objela

SLOVENSKO ZAVETIŠČE.

GLAVNI ODBOR:

Podpredsednik: Frank Becker, 22 Cortland St., New York, N. J.
Podpredsednik: Paul Schenler, Calumet, Mich.
Tajnik: Frank Krize, 2616 E. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Magazinik: Geo. L. Brodsky, N.Y. Minn.

DIREKTOR:

Direktorj obstoji in jednega nas opiske od vseh Slovenskih podpornih organizacij, od vseh Slovenskih listov in od vseh samostojnih društev.

Na znamku, knjiglici in vse drugo se obrnite na tajnika: Frank Krize, 2616 E. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Tudi vse denarni pošiljke pošljite na ta naslov.

Narod ki ne skrbi na svoje reve, nima prostora med civilizovanimi narodi. Ni vreden sin svojega naroda.

Sponzorjite se ob vse prilikah Slovenskega Zavetišča.

HARMONIKE

bodisi kakornekoli vrste izdelujem in popravljam po najnizjih cenah, a delo trepoč in zanesljivo. V popravo zane, eljivo vsakdo pošije, ker sem že nad 16 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 E. 62nd St., Cleveland, O.

Hamburg-American Line.

Edina direktna proga med

NEW YORKOM in HAMBURGOM,
PHILADELPHIO in HAMBURGOM,
BOSTONOM in HAMBURGOM

okvirljena s parniki na dva vijaka:

Kaisar Augustus Victoria, Amerika, President Grant, President Lincoln, Cleveland, Cincinnati, Praha, Patricia, Pennsylvania, Graf Valdštejn, Prinz Oskar in Franz Adalbert, katerim sledi v kratek nov parnik na

stiri vijke in turbino

IMPERATOR

919 četvrtje dolg 50.000 ton, največji par-

nik na svetu.

Izvrstno poslovanje. — Nizke cene. — Dobra poščrba.

Za vse podrobnosti obrnite se na:

Hamburg-American Line,

41-45 Broadway, New York City

ali lokalne agente.

VAŽNO ZA VSAKEGA SLOVENCA

Vsač potnik, kteri potuje skozi New York bodisi v stari kraj ali

pozadini v starega kraja naj obiše

PRVI SLOVENSKO-HEVATSKI HOTEL

AUGUST BACH,

145 Washington St., New York,

Corner Cedar St.

Na razpolago so vodne liste sobe in dobra domača hrana po nizkih cenah.

Pozor, rojaki!

Dobri sestri in

zavetnice, vse avto-advise vse ženske in mladine.

Ali, želite da se vredno vratite v kraj.

Po dolgi leti, ki je

presegel v

čas, da je

zavetnik v

zvezdu, vse ženske in mladine.

Ali, želite da se vredno vratite v kraj.

Po dolgi leti, ki je

presegel v

čas, da je

zavetnik v

zvezdu, vse ženske in mladine.